

Oświadczenie o stanie kontroli zarządczej
Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej¹⁾
za rok 2018

(rok, za który składane jest oświadczenie)

Dział I²⁾

Jako osoba odpowiedzialna za zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej, tj. działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy, a w szczególności dla zapewnienia:

- zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi,
- skuteczności i efektywności działania,
- wiarygodności sprawozdań,
- ochrony zasobów,
- przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania,
- efektywności i skuteczności przepływu informacji,
- zarządzania ryzykiem,

oświadczam, że w kierowanym/kierowanych przeze mnie dziale/działach administracji rządowej³⁾/w kierowanej przeze mnie jednostce sektora finansów publicznych*

Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej

(nazwa/nazwy działu/działów administracji rządowej/nazwa jednostki sektora finansów publicznych³⁾)

Część A⁴⁾

w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Część B⁵⁾

w ograniczonym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej wraz z planowanymi działaniami, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej, zostały opisane w dziale II oświadczenia.

Część C⁶⁾

nie funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej wraz z planowanymi działaniami, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej, zostały opisane w dziale II oświadczenia.

Część D

Niniejsze oświadczenie opiera się na mojej ocenie i informacjach dostępnych w czasie sporządzania niniejszego oświadczenia pochodzących z:⁷⁾

- monitoringu realizacji celów i zadań,
- samooceny kontroli zarządczej przeprowadzonej z uwzględnieniem standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych⁸⁾,
- procesu zarządzania ryzykiem,
- audytu wewnętrznego,
- kontroli wewnętrznych,
- kontroli zewnętrznych,
- innych źródeł informacji:
 - informacji w zakresie prawidłowości realizacji zadań w kierowanej komórce organizacyjnej Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej za rok 2018;
 - informacji Dyrektora Gabinetu Komendanta Głównego o realizacji Planu Działalności Komendanta Głównego PSP za 2018 rok;
 - oświadczeń o stanie kontroli zarządczej za rok 2018 kierowników jednostek nadzorowanych przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej;
 - informacji stanowiącej podstawę do uzyskania zapewnienia o stanie kontroli zarządczej w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej za 2018 r.

Jednocześnie oświadczam, że nie są mi znane inne fakty lub okoliczności, które mogłyby wpłynąć na treść niniejszego oświadczenia.

Warszawa, 13 marca 2019 r.
(miejsowość, data)

* Niepotrzebne skreślić.

KOMENDANT GŁÓWNY
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ

.....
gen. brygadier Leszek SUŚKI
.....
(podpis ministra/kierownika jednostki)

Dział II⁹⁾

1. Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej w roku ubiegłym.
Zastrzeżenia i obszary wymagające dalszego doskonalenia w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej:
Skuteczność i efektywność działania
 - obszar zasobów kadrowych (braki kadrowe, w tym w kontekście znacznej liczby zadań, trudności w pozyskaniu nowych pracowników o odpowiednich kwalifikacjach, kwestie zastępowalności pracowników),
 - osiągnięcie w niepełnym stopniu wartości 4 mierników w Planie Działalności Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej (w Planie Działalności Komendanta Głównego PSP na rok 2018 wyznaczono 12 celów do których przypisano łącznie 17 mierników określających stopień ich realizacji);
 - nieterminowa realizacja wniosków z kontroli zarządczej w KG PSP za 2017 r.

Zastrzeżenia i obszary wymagające dalszego doskonalenia w jednostkach organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej nadzorowanych przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej:

- a) braki w zatrudnieniu odpowiedniej liczby pracowników, w tym osób zarządzających, w odniesieniu do celów i zadań komórki;
- b) przekazanie zadań i obowiązków pracownikom nie zawsze występuje w formie pisemnej;
- c) nie we wszystkich komórkach organizacyjnych w udokumentowany sposób identyfikuje się zagrożenia/ryzyka, które mogą przeszkodzić w realizacji celów i zadań komórki (np. poprzez sporządzanie rejestru ryzyka lub innego dokumentu zawierającego zidentyfikowane zagrożenia/ryzyka);
- d) niewystarczające działania mające na celu przestrzeganie i promowanie etycznych zachowań;
- e) doskonalenie systemu kontroli zarządczej w zakresie jej funkcjonowania i zarządzania ryzykiem;
- f) ograniczony przepływ informacji pomiędzy poszczególnymi komórkami organizacyjnymi;
- g) niewłaściwa organizacja funkcjonowania Wydziału Działań Ratowniczo-Gaśniczych w Szkole Aspirantów PSP w Poznaniu, a także niedostosowanie wewnętrznych aktów obowiązujących w jednostce organizacyjnej, na skutek zachodzących zmian w otoczeniu;
- h) ograniczona wiedza pracowników dotycząca kontroli zarządczej;
- i) niewystarczająco rzetelnie prowadzony rejestr ryzyk przez właściciela ryzyka.

oraz konieczność zwrócenia większej uwagi w odniesieniu do zagadnień dotyczących:

- przepływu informacji między komórkami,
- znajomości dokumentacji identyfikującej ryzyko,
- kwestii związanej z dostosowaniem stanu zatrudnienia do skutecznego realizowania zadań przez poszczególne komórki organizacyjne.

Należy opisać przyczyny złożenia zastrzeżeń w zakresie funkcjonowania kontroli zarządczej, np. istotną słabość kontroli zarządczej, istotną nieprawidłowość w funkcjonowaniu działu administracji rządowej, istotny cel lub zadanie, które nie zostały zrealizowane, niewystarczający monitoring kontroli zarządczej, wraz z podaniem, jeżeli to możliwe, elementu, którego zastrzeżenia dotyczą, w szczególności: zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczności i efektywności działania, wiarygodności sprawozdań, ochrony zasobów, przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania, efektywności i skuteczności przepływu informacji lub zarządzania ryzykiem.

2. Planowane działania, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej do końca 2019 r.:

a) Planowane działania w Komendzie Głównej PSP:

- dalsze działania mające na celu stworzenie bardziej konkurencyjnych warunków pracy (także pozapłacowych), które zachęciłyby wykwalifikowanych pracowników do aplikowania o zatrudnienie/przeniesienie w KG PSP (skierowane zarówno do pracowników cywilnych, jak i funkcjonariuszy), a tym samym uzupełnienia braków kadrowych w KG PSP;
- dążenie do uzupełnienia wakatów sygnalizowanych przez kierowników komórek organizacyjnych KG PSP w celu zapewnienia sprawnej i terminowej realizacji zadań;
- stałe doskonalenie mechanizmów kontroli zarządczej, w szczególności bieżący monitoring realizacji wniosków z funkcjonowania kontroli zarządczej.

b) Planowane działania w jednostkach organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej nadzorowanych przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej:

- usprawnienie skuteczności komunikacji wewnętrznej pomiędzy komórkami organizacyjnymi,
- przeszkolenie pracowników z zakresu wiedzy o kontroli zarządczej,
- dalsze podnoszenie świadomości pracowników odnośnie istoty i roli kontroli zarządczej oraz zarządzania ryzykiem,
- bieżące monitorowanie systemu kontroli zarządczej,
- sporządzenie planu działalności na rok 2019 dla Szkoły Aspirantów PSP w Krakowie,
- sporządzenie oceny ryzyka i planu postępowania z ryzykiem w odniesieniu do planu działalności Szkoły Aspirantów PSP w Krakowie,

- przeprowadzenie samooceny kontroli zarządczej na poziomie naczelników komórek organizacyjnych Szkoły Aspirantów PSP w Krakowie za pomocą ankiet samooceny kontroli zarządczej (modyfikacja ankiety),
- opracowanie analizy z przeprowadzonej samooceny,
- opublikowanie dokumentów związanych z kontrolą zarządczą na stronie BIP Szkoły Aspirantów PSP w Krakowie,
- opracowanie rejestru ryzyka informującego o ewentualnym zmaterializowaniu się ryzyka i podjętych w związku z tym działaniach w obrębie komórek organizacyjnych,
- aktualizacja wewnętrznych regulaminów poszczególnych komórek na skutek stale zachodzących zmian prawnych i organizacyjnych, a także w celu usprawnienia systemu komunikacji wewnętrznej i przepływu informacji pomiędzy poszczególnymi komórkami organizacyjnymi,
- zintensyfikowanie działań mających na celu przestrzeganie i promowanie etycznych zachowań,
- reorganizacja Wydziału Działań Ratowniczo- Gaśniczych Szkoły Aspirantów PSP w Poznaniu.

Należy opisać kluczowe działania, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej w odniesieniu do złożonych zastrzeżeń, wraz z podaniem terminu ich realizacji.

Dział III¹⁰⁾

Działania, które zostały podjęte w ubiegłym roku w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej.

1. Działania, które zostały zaplanowane na rok, którego dotyczy oświadczenie:

a) Działania w Komendzie Głównej PSP:

- w KG PSP dążono do sukcesywnego uzupełniania braków kadrowych w poszczególnych komórkach organizacyjnych (delegowanie, nabory). Biuro Kadr i Organizacji podjęło działania w kierunku opracowania analizy możliwości wprowadzenia pozapłacowych mechanizmów motywacyjnych, skierowanych zarówno dla osób zatrudnionych w KG PSP, jak i rozważających aplikowanie o zatrudnienie w KG PSP, analiza jest w fazie wstępnej, nie została przedłożona kierownictwu KG PSP;

- dokonano aktualizacji regulaminu organizacyjnego Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej i 5 listopada 2018 r., weszło w życie zarządzenie nr 13 Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej zmieniające zarządzenie w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej. Poszczególne komórki organizacyjne opracowały zmiany regulaminów wewnętrznych, w których dokonano stosownych aktualizacji zadań, jak również podjęto działania zmierzające do rozwiązania kwestii zapewnienia zastępstw na określonych stanowiskach, jakkolwiek nie w odniesieniu do wszystkich stanowisk występujących jednoosobowo;

- we wrześniu 2018 r. w KG PSP zorganizowano szkolenie e-learningowe w zakresie dysponowania środkami finansowymi, obiegu dokumentów finansowych w Komendzie Głównej PSP oraz przepływu informacji między komórkami w tym obszarze przeznaczone dla dyrektorów oraz zastępców dyrektorów komórek organizacyjnych;

- w KG PSP podjęto prace nad wdrożeniem nowego sposobu przyznawania dofinansowań ze środków, o których mowa

w art. 38 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej. Po dokonaniu pogłębionej analizy prace nad wdrożeniem procedury zostały wstrzymane. Komórka organizacyjna odpowiedzialna w ww. zakresie wskazała, że w ostatnich latach nie występowały sytuacje, które nosiłyby znamiona niewłaściwego wykorzystania środków o których mowa w art. 38 ustawy o ochronie przeciwpożarowej. Wątpliwości w tym zakresie były wyłącznie teoretyczne. Zastrzeżeń odnośnie sposobu rozliczania przyznanych finansowań nie wykazała także kontrola przeprowadzona w 2018 r. przez Najwyższą Izbę Kontroli „Finansowanie działalności ochotniczych straży pożarnych”. Wskazała ponadto, że końcowy skutek wprowadzenia procedury nie przyniesie wymiernych, pozytywnych efektów w procesie rozdziału środków w stosunku do stosowania wprost przepisów regulujących tę kwestię. W przypadku pojawienia się wniosków w zakresie sposobu rozdziału środków finansowych, które w uzasadniony sposób wskażą potrzebę lub konieczność wprowadzenia dodatkowych regulacji, właściwa komórka wznowi prace nad stworzeniem projektu przedmiotowej procedury;

- 12 października 2018 r. KG PSP odbyło się szkolenie przeprowadzone przez eksperta zewnętrznego w zakresie funkcjonowania kontroli zarządczej, w którym uczestniczyła kadra kierownicza KG PSP oraz pracownicy wskazani przez kierowników komórek. W szkoleniu wzięło udział 56 osób;

- system komunikacji wewnętrznej doskonalony jest na bieżąco (w tym również w zakresie wykraczającym poza Komendę Główną PSP – poprzez cotygodniowe prowadzenie video konferencji, w których brali udział przedstawiciele biur KG PSP oraz Komend Wojewódzkich PSP. Podczas video konferencji omawiane były zarówno sprawy bieżące, jak i problemy i zagadnienia zgłaszane przez jednostki terenowe PSP, które pojawiały się w toku realizacji zadań). Ponadto, po zapoznaniu się z informacjami zgłaszanymi przez poszczególne komórki organizacyjne zastępcą Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej przekazał kierownikom komórek organizacyjnych zalecenia w zakresie usprawnienia przepływu informacji wewnątrz KG PSP. Zwrócił w szczególności uwagę na potrzebę wykorzystywania obowiązujących narzędzi służących do wymiany dokumentów pomiędzy komórkami organizacyjnymi, zasady współdziałania komórek podczas realizacji zadań oraz konieczność przekazywania informacji w sposób umożliwiający terminową realizację zadań oraz bieżące posiadanie wymaganego zakresu informacji.

Ponadto:

W związku ze zmianami dokonanymi w 2017 r. w kwestionariuszu samooceny Zespół do spraw funkcjonowania kontroli zarządczej w KG PSP, zdecydował, iż dla celów porównawczych w analizowanym roku sprawozdawczym nie będą dokonywane zasadnicze zmiany w kwestionariuszu. Odstąpiono również od zmian decyzji Nr 44 Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej z dnia 6 lipca 2016 r. w sprawie systemu kontroli zarządczej oraz zasad jej koordynowania w Komendzie Główniej Państwowej Straży Pożarnej, zm. decyzją Nr 61 z dnia 15 grudnia 2017 r. Ewentualne zmiany w ww. dokumentach będą opracowywane w przypadku zidentyfikowania szczególnych potrzeb w tym obszarze. Zespół przedstawił również Komendantowi Głównemu PSP propozycję odnośnie dokonywania samooceny przez pracowników.

b) Działania w jednostkach organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej nadzorowanych przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej:

- powołanie samodzielnego stanowiska inspektora danych osobowych (CS PSP w Częstochowie),
- bieżąca aktualizacja obowiązujących regulaminów, instrukcji i procedur oraz innych aktów wewnętrznych,
- zwiększenie nadzoru nad monitoringiem kontroli zarządczej poprzez cokwartalną informację od właściciela ryzyka o bieżącym stanie realizacji planu działalności Szkoły Aspirantów PSP w Poznaniu,
- podnoszenie świadomości pracowników odnośnie istoty i roli kontroli zarządczej,
- zintensyfikowanie działań mających na celu przestrzeganie i promowanie etycznych zachowań przez kadrę kierowniczą
- kontynuacja działań związanych z funkcjonowaniem systemu kontroli zarządczej określonych na podstawie przepisów prawa powszechnie i wewnętrznie obowiązującego,
- przeprowadzenie procesu samooceny na poziomie pracowników wszystkich komórek organizacyjnych Szkoły Aspirantów PSP w Poznaniu,
- bieżące monitorowanie wykonania wniosków i zaleceń pokontrolnych sformułowanych w wyniku przeprowadzonych kontroli,
- kontynuacja okresowych spotkań kierowników komórek organizacyjnych z kierownictwem jednostki,
- wystąpienie do KG PSP o zwiększenie limitu etatowego dla jednostki, w celu umożliwienia prawidłowego wykonywania zadań komórek organizacyjnych Szkoły,
- przeprowadzenie procesu samooceny kontroli zarządczej na poziomie kierowników komórek organizacyjnych oraz pracowników Szkoły Podoficerskiej PSP w Bydgoszczy we wszystkich komórkach organizacyjnych za pomocą ankiet samooceny kontroli zarządczej,
- prowadzenie Polityki Zarządzania Ryzykiem, jako systemu mającego na celu uzyskanie informacji o zagrożeniach dla ich realizacji oraz stosowaniu odpowiednich mechanizmów kontroli wewnętrznej poprzez: identyfikację i ocenę ryzyka, ustalenie akceptowalnego poziomu ryzyka, określenia sposobu reakcji na zidentyfikowane ryzyko, a także działań w celu jego minimalizacji oraz trybu monitorowania ryzyka, co służyć ma bieżącemu usprawnieniu planowania działalności Szkoły Aspirantów PSP w Krakowie,
- prowadzenie bieżącego monitoringu systemu kontroli zarządczej.

Ponadto:

- w jednostkach prowadzone były kontrole zewnętrzne i wewnętrzne.

Należy opisać najistotniejsze działania, jakie zostały podjęte w roku, którego dotyczy niniejsze oświadczenie w odniesieniu do planowanych działań wskazanych w dziale II oświadczenia za rok poprzedzający rok, którego dotyczy niniejsze oświadczenie.

2. Pozostałe działania:

W Komendzie Głównej PSP na bieżąco monitorowane są mechanizmy kontroli zarządczej.

W celu podniesienia świadomości komórek organizacyjnych KG PSP w zakresie ważności funkcjonowania systemu kontroli zarządczej, w kontekście realizowanych celów i zadań KG PSP, kwestie te są poruszane podczas odpraw kierownictwa KG PSP z kierownikami komórek organizacyjnych.

Należy opisać najistotniejsze działania, niezaplanowane w oświadczeniu za rok poprzedzający rok, którego dotyczy niniejsze oświadczenie, jeżeli takie działania zostały podjęte.

Objaśnienia:

¹⁾ Należy podać nazwę ministra, ustaloną przez Prezesa Rady Ministrów na podstawie art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz. 199 i Nr 80, poz. 717, z 2004 r. Nr 238, poz. 2390 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 169, poz. 1414

i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 45, poz. 319, Nr 170, poz. 1217 i Nr 220, poz. 1600, z 2008 r. Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 42, poz. 337, Nr 98, poz. 817, Nr 157, poz. 1241 i Nr 161, poz. 1277 oraz z 2010 r. Nr 57, poz. 354), a w przypadku gdy oświadczenie sporządzane jest przez kierownika jednostki, nazwę pełnionej przez niego funkcji.

²⁾ W dziale I, w zależności od wyników oceny stanu kontroli zarządczej, wypełnia się tylko jedną część z części A albo B, albo C przez zaznaczenie znakiem "X" odpowiedniego wiersza. Pozostałe dwie części wykreśla się. Część D wypełnia się niezależnie od wyników oceny stanu kontroli zarządczej.

³⁾ Minister kierujący więcej niż jednym działem administracji rządowej składa jedno oświadczenie o stanie kontroli zarządczej w zakresie wszystkich kierowanych przez niego działów, obejmujące również urząd obsługujący ministra. Oświadczenie nie obejmuje jednostek, które nie są jednostkami sektora finansów publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 96, poz. 620, Nr 123, poz. 835, Nr 152, poz. 1020 i Nr 238, poz. 1578).

⁴⁾ Część A wypełnia się w przypadku, gdy kontrola zarządcza w wystarczającym stopniu zapewniła łącznie wszystkie następujące elementy: zgodność działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczność i efektywność działania, wiarygodność sprawozdań, ochronę zasobów, przestrzeganie i promowanie zasad etycznego postępowania, efektywność i skuteczność przepływu informacji oraz zarządzanie ryzykiem.

⁵⁾ Część B wypełnia się w przypadku, gdy kontrola zarządcza nie zapewniła w wystarczającym stopniu jednego lub więcej z wymienionych elementów: zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczności i efektywności działania, wiarygodności sprawozdań, ochrony zasobów, przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania, efektywności i skuteczności przepływu informacji lub zarządzania ryzykiem, z zastrzeżeniem przypisu 6.

⁶⁾ Część C wypełnia się w przypadku, gdy kontrola zarządcza nie zapewniła w wystarczającym stopniu żadnego z wymienionych elementów: zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczności i efektywności działania, wiarygodności sprawozdań, ochrony zasobów, przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania, efektywności i skuteczności przepływu informacji oraz zarządzania ryzykiem.

⁷⁾ Znakiem "X" zaznaczyć odpowiednie wiersze. W przypadku zaznaczenia punktu "innych źródeł informacji" należy je wymienić.

⁸⁾ Standardy kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych ogłoszone przez Ministra Finansów na podstawie art. 69 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

⁹⁾ Dział II sporządzany jest w przypadku, gdy w dziale I niniejszego oświadczenia zaznaczono część B albo C.

¹⁰⁾ Dział III sporządza się w przypadku, gdy w dziale I oświadczenia za rok poprzedzający rok, którego dotyczy niniejsze oświadczenie, była zaznaczona część B albo C lub gdy w roku, którego dotyczy niniejsze oświadczenie, były podejmowane inne niezaplanowane działania mające na celu poprawę funkcjonowania kontroli zarządczej.

